

طرح نو

شهرود

بازگشت به انسان، همین!

قاسم پورحسن

برای مهار خسونت نیاز به آموزش داریم

اصغر کیهان‌نیا

دیدگاه

عقود کمیسیون فرهنگی مجلس: کار فرهنگی جدی در کشور انجام شده است

طرح نو عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی معتقد است که طی سال‌های اخیر در کشورمان کار فرهنگی جدی انجام شده است. جتنا لایحه و مسوولین مفید کبابی‌تراندر حوزه آسبیه‌های ناشی از عدم توجه به فرهنگ‌سازی و امیالت داشتن موقوله فرهنگ در کشور گفتوگویی با «شهرود» داشته که در ادامه می‌خوانید.

کارشناسان در تحلیل اکثر آسبیه‌های موجود در جامعه ما همواره از یک موقله به عنوان ریشه اصلی گسترش ناهنجاری‌ها یاد می‌کنند و آن هم ضعف فرهنگ‌سازی است. جالب آن‌جاست که ما این ضعف را همه حوزو‌ها از سیاسی گرفته تا اقتصادی و اجتماعی و حتی فرهنگی از تالیف استنکین در کلاس‌شهرها گرفته تا شعارهای غیر اخلاقی هواداران تیم‌های فوتبال در ورزشگاه‌ها سخنی می‌گویم، عامل اصلی را عدم فرهنگ‌سازی ساز می‌شود که این نوع ریشه‌یابی متسکنا برای سرپوش گذاشتن بر کاستی‌های اصلی است یا واقعا در فرهنگ‌سازی دچار مشکل هستیم؟

اگر به‌صورت کلی به سئوال نگاه کنیم، هر دو حالت را تاویم درست بدانیم به عبارتی برخی اوقات برای تمشکات مدیریتی و ضعف‌ها می‌گویم و تسکنا برای لازم انجام شده و در زمان‌های بی‌تلف کارشناسان درست است.

اگر پرسش فوق را از تکنونه تغییر دیدم که عدم فرهنگ‌سازی چه نقشی در ناهنجاری‌های اجتماعی موجود دارد، پاسخ شما چیست؟

به‌طور قطع یکی از عوامل اصلی ناهنجاری‌ها و آسبیه‌های اجتماعی امروز ناشی از عدم فرهنگ‌سازی است. این آسبها در حوزه وسایل دیجیتال، حتی موضوعات مدرن بیشتر احساس می‌شود. به‌طور مثال نحوه استفاده از اینترنت و تسکنا مجازی در جامعه ما راه مسر محیحی را طی نمی‌کند و علت این است که ما اینترنت داریم، اما فرهنگ‌سازی لازم در مورد نحوه صحیح استفاده از این تکنولوژی به خوبی در جامعه نهادینه نشده است. حال ممکن است برخی بگویند نهایت اینترنت بد و نامطلوب است و هدای می‌گویند که اگر فرهنگ استفاده صحیح از این مدرن را داشته باشیم، به خطا نمی‌رویم.

شما کارگرم و روز دهنک فکری بیشتری دارید؟

نمی‌توانم پاسخ کلی به این سوال داد. منظور صرفاً اینست که به‌طور قطع با گروه نخست هم‌فکر هستیم، اما در بخش‌های دیگر ممکن است اعتقادی کارلار عکس داشته باشیم. برخی از کارشناسان و حتی مردم عادی معتقدند که سبب بیشتر آن که در مورد فرهنگ‌سازی جدی انجام دیدم، حرف آن‌ها را زدایم.

متأسفانه معقدم که کار فرهنگی جدی در کشور انجام شده و این در حالی است که ما زیرساخت‌های تسبیر خوبی داریم، به‌ویژه این که جامعه ما یک جامعه اسلامی و پیرو فرهنگ غنی تشیع است و ایما را در دین اسلام هیچ پرسشی بدون پاسخ نمی‌ماند. پس اگر مشکل فرهنگی و فرهنگ‌سازی داریم، به‌طور قطع اشکال در کیکاری است. از سئوین دیگر زمانی که رهبر معظم انقلاب، به‌طور مکرر و مداوم بر ضرورت کار فرهنگی تأکید فرموده و همه هشدار می‌دهند که باید در برابر تهاجم فرهنگی غرب آگاه باشیم، نشان می‌دهد که ایماشن دغدغه جدی دارند. یکی از ارگان اصلی کشور، مجلس شورای اسلامی است و فعالیت‌های مجلس در حوزه فرهنگ در کمیسیون فرهنگی متسکر است. آیا عملکرد مجلس را در این حوزو مشیت می‌دانید؟

ما همه در یک جامعه زندگی می‌کنیم و جدای از هم نیستیم. بنابراین اگر در حوزه‌های کلان مانند مسائل فرهنگی و اجتماعی با متسکنا رویه‌رو می‌شویم، دو معنی دارد. یکی این که همه باید برای رفع این متسکنا و معضلات تلاش کنیم و دیگری این که در همه بخش‌ها کار جدی انجام نشده است. البته تسبیر و وظایف هر نهاد و تسکنا باید متناسب با حوزو و وسعت اختراات آن بررسی شود. همین‌چنین به‌عنوان یک نماینده نباید در راه عملکرد مجلس و کمیسیون فرهنگی اظهار نظر کنیم، بلکه این مردم هستند که نظر آنها باید مورد توجه جدی قرار گیرد.

نگاهی به اشتراکات تلاش‌های محیط‌زیستی و نودوستی انسانی

سهراب و شاملو در یک جبهه

تخریب محیط‌زیست دو خط موازی را به هم رساند

مسعود رفیعی طالقانی
مدیر گروه طرح نو

حرف‌زدن در سراسر محیط‌زیست از دیدگاه خیلی‌ها کسان لعل سائنی ماتالیستی دارد. خاصه در شرایطی که امروز و امروزه داریم در سیاست، در فرهنگ، در معاش و در اخلاق گریای هستیم، در یکی دچار بسط عمل شناختی، در آن دیگری دچار تحدید و تهدید می‌ویون و در دیگری ما دویم و نهمی سبب با این وجود بنظر، حتی همین سائنی ماتالیسم زیست‌محیطی همه، به‌از هیچ باشد. یعنی حتی اگر همه تلاش‌های زیست‌محیطی در چند رفتن‌آمد و تجمع کپتعدا و برگزاری یک یا چند مراسم جایزه خلاصه شود، گاهی حتی همه این تکاپوها ما را یاد آن مثل نغز می‌آورد که خودگویی و خودخندی، عصر مدرن هستند.

باین حال اما چرا امروز ما به تکاپوهای زیست‌محیطی متوجه می‌شویم و سائنی ماتالیسم نهفته در آن - البته با توجه به مجموعه شرایط ما - قابل تحمل است، نیز چیزی بیشتر از کنش‌های مطلق می‌جوانی نشان می‌دهد؟

پاسخ به این پرسش بی‌تردید در درون وضع محیط‌زیست کشور ما و سراسر جهان نهفته است. محیط‌زیستی که اگر یک روز به واسطه ماشینی‌شدن و مصرفی‌شدن تمام‌عیار فرهنگ ما و دیگران، چندان در معرض آسیب نبود و به طریق اولی، چندان مورد توجه واقع نمی‌شد، امروز آنچنان در معرض خطر و آسیب است که با بود و باش ما گره در گره خورده است. بیس چنانچه همین تکاپوهای نپوشند محیط‌زیستی نبود و نشاند. هر چند بار تکبوی شمار و پزهای دهان بزک خصوصی و دولتی - معلوم نبود که امروز همین تذک‌ک‌قبالی که مرآت نجات وضع محیط‌زیست باقی مانده، هر جای باقی می‌ماند بانه؟

دهها پیش احمد شاملو شاعر با بلند معاصر، بر آن دیگر نوسرای شعر پارسی یعنی سهراب سبهری خرده گرفت که خون مردمان، روی زمین می‌ریزد و تو در اندیشه گل نشاندن آبی و شیری که پشت دریاست را در این نقد، نودوستی بازر دیدی نهفته بود که شاعری به واسطه آن، بر شاعری دیگر خرده می‌گرفت. باین وجود شاعر کاشانی دست از سرودن اشعار عرفانی معنوی‌اش بر نمی‌داشت و لاد او چنان را از آن نظر خوبتر تفسیر می‌کرد. نقد شاملو بی‌شک در آن دوران شنیدنی بود اما شعر سهراب هم بود. امروز نه آن که وضع واز گونه باشد و نقد شاملو بر ادبیات، اجتماعیات تحذیری، تیغ و تاز بانه‌زننده، اما بی‌تردید شعر سهراب به واسطه احترام به بود و باش زمین شنیدنی‌تر از گذشته هم حتی هست. شوربختیم از این که امروز در جهان ساء خون‌های روی زمین و آب‌های گل‌شده در جوی، هر یک دو مرتبه‌ای می‌سرایند. این‌را که انسان، دست از قتل عالم خویشین خویش برنداشت است. امروز می‌توان گفت سهراب و شاملو به‌غم آن که روزگاری همچون دو خط موازی بودند که هیچ‌گاه به هم نمی‌رسند، حالا ما هر دو در یک سنگ از یک جبهه‌اند، جبهه نودوستی زیست‌محیطی یا محیط‌زیست‌نودوستی.

Massrafi@gmail.com

نگاه روز

مسأله اجتماعی؛ لایه‌لایه گفت و گوهای مردم

محمود شفق
جامه‌شناس

رسمین به مسائل اجتماعی از راه‌های مختلف امکان پذیر است، یکی از ساده‌ترین و شاید در دسترس‌ترین راه‌های ممکن، پرسون در میان مردم و در محیط‌های عمومی است. این که گفت و گوهای میان مردم عادی را در کوچه و بازار، در اتوبوس و مترو و دیگر مکان‌های عمومی گوش کنیم و ببینیم مردم بیشتر در چه زمینه‌هایی با هم صحبت می‌کنند و دغدغه آنها چیست و مشکلات اجتماعی را روشن بیان کنند، بسیار از مابین موقعتین پیش آمده که در صف نانوایی بحث گرانی کالا اجناس اصلی مطرح می‌شود. این که در مترو، مردم از وضع اشتغال جوانان تحصیله‌دار که می‌کنند، در این روش به عقیده من باید مفهوم‌شناسی و مقوله‌بندی مباحث و موضوعات اجتماعی صورت گیرد. به بیان دیگر باید گفت کنیم وقتی مردم عادی در برابر مسائل اجتماعی صحبت می‌کنند، به چه فضاهایی وارد می‌شوند؟ گرانی، بیگاری، اعتیاد، طلاق، سیاری از آسبها و معضلات اجتماعی دیگر، در میان افکار، طیف‌ها و فرهنگ‌های مختلف جامعه عمومیت دارد و می‌توان گفت تقریباً اکثریت جامعه باین مشکلات، کپوشش درگیر هستند. باین حال برای رسمین به مسائل اجتماعی می‌توان گفتگوهای عمومی را تحلیل کرد. راه دیگر این است که ببینیم نگاه متخصصان کدام جهت چرخش پیدا می‌کند. یعنی کارشناسان مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی چه موضوعاتی را به‌عنوان مسأله مورد بررسی قرار می‌دهند. هر برهه و موقعت اجتماعی - سیاسی - مسائلی که در مباحث کارشناسان جامعه‌شناسی عنوان می‌شود، مغفوت است. آمارهای رسمی از معضلات اصلی جامعه که مورد توجه یک پار عنوان می‌شود، هم می‌تواند حساسیت‌های کارشناسان را در مورد مسائل اجتماعی افزایش دهد.

در کنار این راهکارها، فعالیت‌های علمی و پژوهشی هم می‌تواند شناخت مسائل اجتماعی کمک کند. شناسایی مسائل اجتماعی در این رویه‌ها اغلب بر اساس مطالعه کیفی صورت می‌گیرد. رویکرد کیفی مبتنی بر این است که به جای این که تعداد زیادی از افراد را مورد مطالعه قرار دهد، گروه‌های نمادین که با مسأله اجتماعی خاصی درگیر هستند را مورد مطالعه قرار می‌دهد. البته شناخت مسائل اجتماعی به شماع جغرافیایی و شماع اجتماعی که آن بدیده مردم را درگیر کرده است، هم بستگی دارد. مثلا آمار اعتیاد در یک جامعه، ۱۰ درصد و در جامعه دیگر، ۳۰ درصد است. میزان هم‌گیر بودن یک معضل در یک جامعه نمونه که مورد بررسی قرار می‌گیرد، شماع اجتماعی محسوب می‌شود و شماع جغرافیایی هم یعنی این که با مطالعات علمی در پایین چمن‌تالیف یا چمن‌تالیف بیشتر دست به گریبان هستند و بیشترین تأثیر پذیری را از آن دارند.

البته بعضی از مسائل اجتماعی مختص به‌عشر فرهنگ خاصی از جامعه است. مثلاً ازدواج سفید یکی از مسائل اجتماعی امروز ما است. اما نمی‌توان این مسأله را به تمام جامعه عمومیت داد. باین حال اغلب مسائل اجتماعی مخصوص فرهنگ و اقشار و گروه‌های نیست و بیشتر مردم در طیف‌های فرهنگی و اقتصادی مختلف به‌طور عامیاً با آن درگیر هستند. در همین راستا در جامعه‌شناسی شیوع‌اماری بدیده‌سبب اهمیت دارد تا حدی صاحتظان و تصمیم‌گیرندگان را در مورد آن بدیده‌خاصی حساس کند.

